

# บทที่ 1

## บทนำ

### ภูมิหลัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 5 มาตรา 54 ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษา โดยรัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 พุทธศักราช 2560 – 2564 เป็นแผนระยะยาวภายใต้บทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หลักการสำคัญ คือ ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์มีวินัย ใฝ่รู้มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานหลักในภาคการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพคนของประเทศได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวตั้งแต่นั้น ภายใต้วิสัยทัศน์ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขในสังคม (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า ก)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 6 บัญญัติไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” และวิสัยทัศน์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งทางด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความ เป็นพลเมืองไทย และเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมี

พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะขั้นพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อ การศึกษา ต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบน พื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 4)

ค่านิยมเป็นตัวกำหนดความประพฤติและการปฏิบัติของคนในสังคม และการ ประพฤติ การปฏิบัติของคนในสังคมเป็นตัวการที่ทำให้สังคมเปลี่ยนไป จึงกล่าวได้ว่า ค่านิยมมีส่วนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ในขณะที่เดียวกัน การเปลี่ยนแปลงทาง สังคม การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ก็สามารถทำให้เกิดค่านิยมใหม่ๆ เรียกได้ว่าค่านิยม เป็นได้ทั้งเหตุและผลของการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นค่านิยมจึงมีส่วนสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากจะส่งผลกระทบต่อความเจริญหรือความเสื่อมทางสังคม เพราะค่านิยมมีความ เกี่ยวพันกับวัฒนธรรม ค่านิยมบางอย่างได้สร้างแก่นของวัฒนธรรม กล่าวคือ สังคมที่มี ค่านิยมที่เหมาะสมและถูกต้อง เช่น ถ้าสังคมใดยึดถือค่านิยมเรื่องความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์ เสียสละ ความสามัคคี สังคมนั้นจะมีความเจริญก้าวหน้า เพราะคนในสังคมมีค่านิยมที่ เหมาะสม แต่ถ้าหากสังคมใดยึดถือเรื่องชะตาในการดำเนินชีวิต อาจก่อให้เกิดพฤติกรรม ไม่กระตือรือร้นหรือเฉื่อยชา อาจเป็นอุปสรรคในการพัฒนาเป็นต้น (อัจฉรา สาครจันทร์, 2554, หน้า 23)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดเป้าหมาย มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะขั้นพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษ การประกอบอาชีพและการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อ ปรับเปลี่ยนให้เกิดความเหมาะสมและชัดเจนทั้งคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะและชัดเจนทั้งคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ คือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 1 – 5) สิ่งที่จะทำให้สังคมเราอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข คือ คนในสังคมจะต้อง มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย ปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัย มีความกตัญญูกตเวที มีความ

อ่อนน้อมถ่อมตน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะต้องปลูกฝังให้ตั้งแต่เด็ก ซึ่งเป็นหน้าที่ของครูและ  
ผู้ปกครองจะต้องร่วมมือกัน

โรงเรียนท่าสงครามวิทยา ได้นำนโยบายการสร้างค่านิยมหลัก 12 ประการ  
เพื่อให้ประชาชนชาวไทยนำมาประพฤติปฏิบัติ ในการสร้างสังคมให้มีความสงบสุข มาใช้ใน  
โรงเรียน เพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นกับ  
นักเรียน โดยค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบด้วย 1) มีความรักชาติ ศาสนา  
พระมหากษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน 3) กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบา  
อาจารย์ 4) ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม 5) รักษาวัฒนธรรม  
ประเพณีไทย 6) มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ 7) เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย 8) มี  
ระเบียบ วินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่ 9) มีสติ รู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้จัก  
ดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 10) มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ  
11) ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจใฝ่ต่ำ 12) คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ของ  
ตนเอง ซึ่งค่านิยมดังกล่าวครอบคลุมและสอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตาม  
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนั้น เพื่อพัฒนาผู้เรียนใน  
ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมหลัก 12 ประการ มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน สำนักงาน  
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้บรรจุเข้าไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนวิชา  
หน้าที่พลเมืองและวิชาประวัติศาสตร์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,  
2557, หน้า 4)

จากผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลาง  
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์  
สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็น  
ไทย 8) มีจิตสาธารณะ สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ ซึ่งเป็นค่านิยมหลักของ  
นักเรียนที่ดิงามและจะต้องปฏิบัติตาม จากผลการประชุมผู้บริหาร คณะครู ผู้ปกครอง  
นักเรียน มีความคิดเห็นตรงกันว่า นักเรียนโรงเรียนท่าสงครามวิทยายังมีคุณธรรม  
จริยธรรมไม่เป็นที่น่าพอใจเท่าที่ควร ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้ปกครองขาดความเชื่อมั่น  
ต่อโรงเรียน ว่าไม่สามารถผลิตเยาวชนให้มีคุณธรรม จริยธรรมตามที่ผู้ปกครองต้องการได้  
ส่งผลให้ผู้ปกครองหลายท่านส่งบุตรหลานไปศึกษาในสถานศึกษาอื่นที่ผู้ปกครองเชื่อมั่น  
ทำให้โรงเรียนประสบปัญญานักเรียนเข้าศึกษาต่อในระดับน้อย ซึ่งเป็นปัญหาที่โรงเรียน  
จะต้องทำการแก้ไขอย่างเร่งด่วน หากเทียบพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม แสดงออก

ของนักเรียน ที่โรงเรียนจะต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วนมากที่สุดกับค่านิยมหลัก 12 ประการ ของคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ คือ 1) ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน พุทธจริมที่แสดงออก ของนักเรียน คือ นักเรียนจะหลีกเลี่ยงในการทำงานของส่วนรวม มีความอดทนในการทำ กิจกรรมน้อย โรงเรียนจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาขึ้น นักเรียนชอบหลีกเลี่ยงในการ เข้าร่วมกิจกรรม มีความเสียสละทั้งด้านร่างกาย ทรัพย์สิน สติปัญญาในการช่วยเหลือคน อื่นน้อย ตรงกับค่านิยมหลัก 12 ประการข้อที่ 2 2) กตัญญูพ่อแม่ ครู อาจารย์ พุทธจริม ที่แสดงออกของนักเรียน คือ นักเรียนช่วยผู้ปกครองในการทำงานน้อย มีการโต้เถียงเวลา ผู้ปกครองกล่าวตักเตือน ตรงกับค่านิยมหลัก 12 ประการข้อที่ 3 3) มีระเบียบวินัย เคารพ กฎหมาย ผู้น้อยรู้จักเคารพผู้ใหญ่ พุทธจริมที่แสดงออกของนักเรียนคือ นักเรียนมีความ ตรงต่อเวลาน้อยมาก สังเกตพฤติกรรมจากการเปลี่ยนชั่วโมงเรียน นักเรียนเข้าห้องช้า นักเรียนจะมาโรงเรียนไม่ทันเข้าแถวเคารพธงชาติ ปฏิบัติตามกฎหมายของโรงเรียนน้อย แต่งกาย ไม่ถูกระเบียบมีพฤติกรรมก่อกวนเรียน ตรงกับค่านิยมหลัก 12 ประการข้อที่ 8 (งานกิจการ นักเรียน โรงเรียนท่าสงครามวิทยา, 2560)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการพัฒนาค่านิยมหลักที่ไม่เหมาะสมของ นักเรียนให้เป็นผู้มีค่านิยมหลักที่เหมาะสม ตามที่ผู้ปกครอง ชุมชน สังคมต้องการ อีกทั้งยัง เรียกความเชื่อมั่นจากผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้ามาศึกษาต่อ โดยใช้วิธีการวิจัย ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participant Action Research : PAR) เพื่อให้คณะครูได้มีส่วนร่วม ในการพัฒนาค่านิยมหลักของนักเรียน โรงเรียนท่าสงครามวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 อีกทั้งครูยังได้รู้แนวทางในการพัฒนาค่านิยมหลักของ นักเรียนด้วย

### คำถามการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดปัญหาการวิจัย ไว้ดังนี้

1. สภาพและปัญหาค่านิยมหลักของนักเรียน โรงเรียนท่าสงครามวิทยา เป็นอย่างไร
2. แนวทางการพัฒนาค่านิยมหลักของนักเรียนในโรงเรียนท่าสงครามวิทยา มีอะไรบ้าง
3. ผลการพัฒนาค่านิยมหลักของนักเรียน โรงเรียนท่าสงครามวิทยา เป็นอย่างไร

## ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาค่านิยมหลักของนักเรียนโรงเรียนท่าสงครามวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23
2. เพื่อหาแนวทางพัฒนาค่านิยมหลักของนักเรียนโรงเรียนท่าสงครามวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23
3. เพื่อติดตามผลการพัฒนาค่านิยมหลักของนักเรียนโรงเรียนท่าสงครามวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

## ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนท่าสงครามวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ดังนี้

1. ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับค่านิยมและการพัฒนาค่านิยมหลักของนักเรียน
2. ได้รับทราบสภาพ ปัญหาและแนวทางพัฒนาค่านิยมหลักของนักเรียนโรงเรียนท่าสงครามวิทยา
3. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์แก่ โรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียน สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาค่านิยม ให้กับเด็กและเยาวชน

## ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขต

### 1. ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย

- 1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย (Research Participant) จำนวน 20 คน ประกอบด้วย
  - 1.1.1 ผู้วิจัย จำนวน 1 คน
  - 1.1.2 ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 19 คน ประกอบด้วย ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนท่าสงครามวิทยา
- 1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (Key Informant) จำนวน 60 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง คือ ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน ห้องละ 6 คน รวม 60 คน โดยใช้การเลือกแบบ

เจาะจง เป็นผู้ปกครองนักเรียนจำแนกตามพฤติกรรมของนักเรียน ประกอบด้วย

1.2.1 นักเรียนที่ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียนสม่ำเสมอ 2 คน

1.2.2 นักเรียนที่ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียนปานกลาง 2 คน

1.2.3 นักเรียนที่ไม่ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน 2 คน

1.3 กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา (Target Group) จำนวน 154 คน คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ปีการศึกษา 2560 มาจากนักเรียนที่มีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่อยู่ในระดับ ผ่าน

## 2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participant Action Research : PAR) เพื่อพัฒนาค่านิยมหลักนักเรียนโรงเรียนท่าสงครามวิทยา ได้แบ่งขอบเขตด้านเนื้อหาดังต่อไปนี้

### 2.1 ค่านิยมหลักของนักเรียนที่ต้องการพัฒนา

จากการประชุมผู้บริหาร คณะครู วิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สรุปแบบติดตามการเข้าร่วมกิจกรรม และสรุปแบบติดตามการเข้าเรียน พบว่า พฤติกรรมที่นักเรียนโรงเรียนท่าสงครามวิทยาได้แสดงออกมากคือ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ นักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในระดับ ดีมาก 2) ซื่อสัตย์สุจริต นักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในระดับ พอใช้ 3) มีวินัย นักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในระดับ พอใช้ 4) ใฝ่เรียนรู้ นักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในระดับ พอใช้ 5) อยู่อย่างพอเพียง นักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในระดับ ดี 6) มุ่งมั่นในการทำงาน นักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในระดับ ดี 7) รักความเป็นไทย นักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในระดับ ดี 8) มีจิตสาธารณะ นักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในระดับ พอใช้ (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551, หน้า 3) พฤติกรรมที่นักเรียนโรงเรียนท่าสงครามวิทยา ได้แสดงออกมากที่ควรได้รับการพัฒนามี 4 ข้อ ซึ่งตามมติที่ประชุม ผู้บริหาร ครู ร่วมกันระบุว่าต้องดำเนินการพัฒนาอย่างเร่งด่วน ดังนี้

1) ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน 2) กตัญญูพ่อแม่ ครู อาจารย์ 3) มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยเคารพผู้ใหญ่ เนื่องจากผู้บริหารและคณะครูมีความเห็นตรงกันว่า เมื่อนักเรียนได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน กตัญญูพ่อแม่ ครู อาจารย์ และความมีระเบียบวินัย จะส่งผลให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ซึ่งพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้และมีจิตสาธารณะของนักเรียนจะได้รับการพัฒนาไปด้วย

### 2.2 แนวทางในการพัฒนา

การจัดกิจกรรมพัฒนาค่านิยมหลักของนักเรียน โดยจัดกิจกรรม  
ดังต่อไปนี้

- 2.2.1 กิจกรรมเช้าวันใหม่
- 2.2.2 กิจกรรมพบพระพบธรรม
- 2.2.3 กิจกรรมยิ้มให้ทั่วทั้งกาย
- 2.2.4 กิจกรรมคนดี ศรีท่าสงคราม
- 2.2.5 โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน
- 2.2.6 กิจกรรมบอกเตือน เพื่อนสอนกัน

### 3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยวงรอบที่ 1 ตั้งแต่วันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2560  
ถึงวันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2560

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยวงรอบที่ 2 ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2560  
ถึงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2560

### 4. ขอบเขตด้านระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม  
และได้นำหลักการและขั้นตอนแนวคิดของ Kemmis & Mc Taggart (1988, p.11 – 15  
อ้างถึงใน องอาจ นัยพัฒน์, 2551, หน้า 301 – 303) ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับการทำวิจัย  
เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participant Action Research) และผู้วิจัยได้นำมาประยุกต์ใช้  
ในการพัฒนาค่านิยมหลักของนักเรียนโรงเรียนท่าสงครามวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่  
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังนี้

**ขั้นที่ 1 ขั้นการวางแผน (Planning)** เป็นการศึกษาสำรวจ สภาพ  
และปัญหาด้านค่านิยมหลักของนักเรียน ร่วมกันวางแผนแก้ไขปัญหาและพัฒนาค่านิยม  
หลักของนักเรียนโรงเรียนท่าสงครามวิทยา

**ขั้นที่ 2 ขั้นการปฏิบัติการ (Action)** เป็นการดำเนินการพัฒนา  
ค่านิยมหลักของนักเรียนโรงเรียนท่าสงครามวิทยา

**ขั้นที่ 3 ขั้นการสังเกตการณ์ (Observation)** เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการใช้แนวทางในการพัฒนาค่านิยมหลักของนักเรียนโรงเรียนท่าสงครามวิทยา

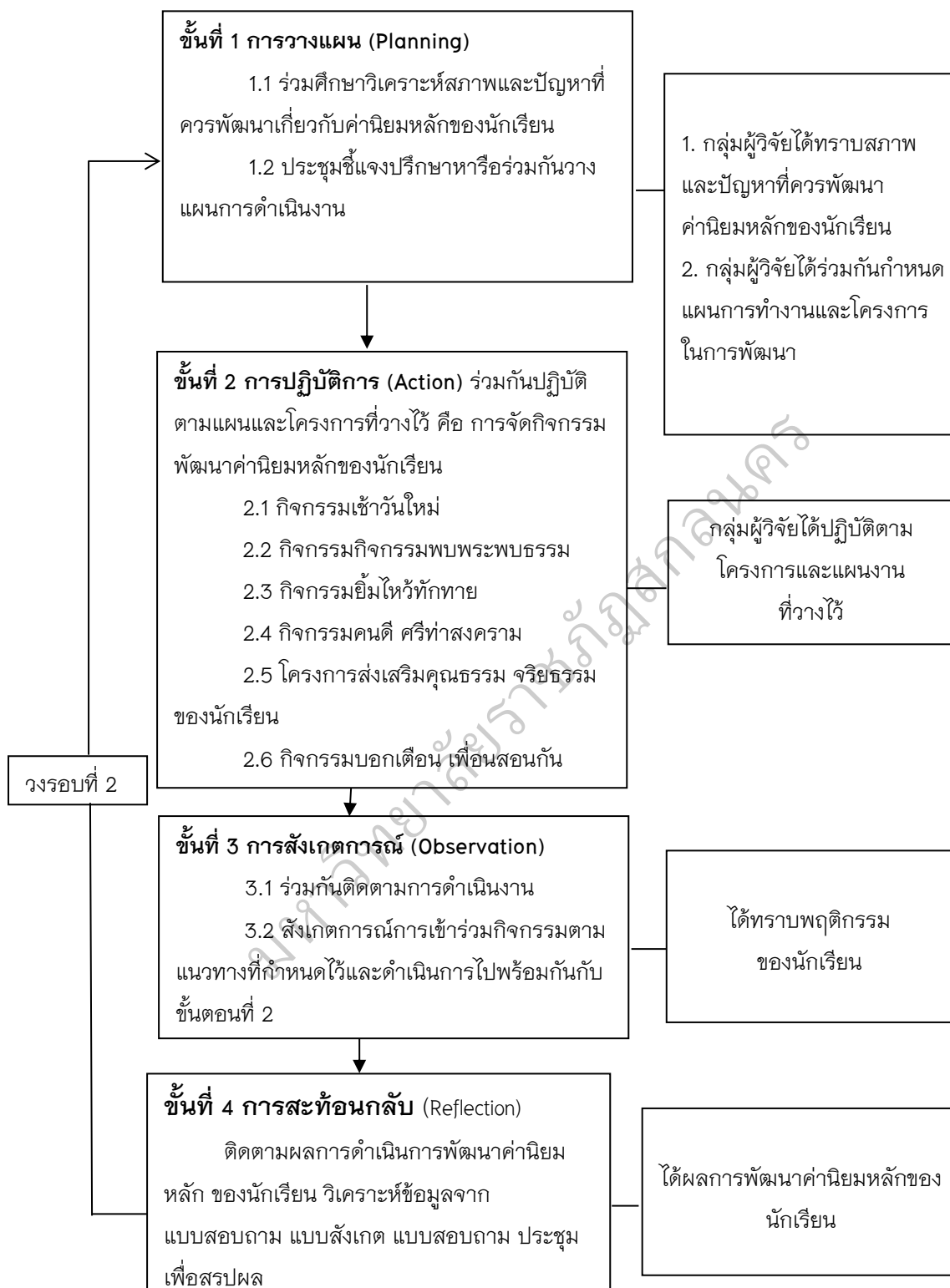
**ขั้นที่ 4 ขั้นการสะท้อนกลับ (Reflection)** การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตทั้งขณะปฏิบัติและภายหลังการปฏิบัติตามแผน มาร่วมกันวิเคราะห์ประชุมปรึกษาหารือและสรุปรายงานผลการพัฒนาค่านิยมหลักของนักเรียน โรงเรียนท่าสงครามวิทยา

### **กรอบแนวคิดการวิจัย**

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ตามหลักการและขั้นตอนแนวคิดของ Kemmis & Mc Taggart (1988, p.11 – 15 อ้างถึงใน อิงอาจ นัยพัฒน์, 2551, หน้า 301 – 303) ซึ่งมี 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี





ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

## นียมคัพทเจพา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นียมคัพทเจพาไว้ดังนี้

1. ค่านิยมหลักของนักเรียน หมายถึง แนวปฏิบัติที่มีคุณค่าต่อการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมของนักเรียนโรงเรียนท่าสงครามวิทยา โดยยึดตามนโยบายค่านิยมหลัก 12 ประการของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ กำหนดขึ้นเพื่อมุ่งหวังพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยมีพฤติกรรมเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนา 3 ประการ ประกอบด้วย

1.1 ชื่อสัตย์ เสียสละ อดทน หมายถึง นักเรียนโรงเรียนท่าสงครามวิทยา ปฏิบัติตน ที่แสดงถึงความเต็มใจทำงานเพื่อส่วนรวม ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นความจริง ปราศจากความลำเอียง ปฏิบัติตนโดยคำนึงถึงความถูกต้อง มีความอดทนในการทำกิจกรรมต่างๆ มีความเสียสละทั้งด้านร่างกาย ทรัพย์สิน สติปัญญาในการช่วยเหลือคนอื่น ซึ่งตรงกับค่านิยมหลัก 12 ประการข้อที่ 2

1.2 กตัญญูพ่อแม่ ครู อาจารย์ หมายถึง นักเรียนโรงเรียนท่าสงครามวิทยามีความประพฤติที่แสดงให้เห็นถึงการรู้จักบุญคุณ ปฏิบัติตามคำสั่งสอน แสดงความรัก ความเคารพ ความเอาใจใส่ รักษาชื่อเสียง และตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ซึ่งตรงกับค่านิยมหลัก 12 ประการข้อที่ 3

1.3 มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักเคารพผู้ใหญ่ หมายถึง นักเรียนโรงเรียนท่าสงครามวิทยามีความประพฤติที่แสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน มีความเคารพและนอบน้อมต่อผู้ใหญ่ นักเรียนมีความตรงต่อเวลา ซึ่งตรงกับค่านิยมหลัก 12 ประการข้อที่ 8

2. สภาพการปฏิบัติตามค่านิยมหลักของนักเรียน หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นจริง ณ ปัจจุบันในโรงเรียนท่าสงครามวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกถึงพฤติกรรมเกี่ยวกับค่านิยมหลักของนักเรียน

3. ปัญหาการปฏิบัติตามค่านิยมหลักของนักเรียน หมายถึง สิ่งที่เป็นปัญหาจริงที่เกิดขึ้นจริง ณ ปัจจุบันในโรงเรียนท่าสงครามวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกถึงพฤติกรรมเกี่ยวกับค่านิยมหลักของนักเรียน

4. แนวทางการพัฒนาค่านิยมหลักของนักเรียน หมายถึง วิธีการที่จะพัฒนาค่านิยมหลักของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย

4.1 กิจกรรมเช้าวันใหม่ หมายถึง กิจกรรมเพื่อให้นักเรียนมีความพร้อมกับการเรียน เริ่มต้นวันใหม่ด้วยการนำเสนอแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน ในเบื้องต้นประกอบด้วย ครูยืนต้อนรับนักเรียนในตอนเช้า หลังจากนั้นครูและนักเรียน ทำกิจกรรมเข้าแถวเคารพธงชาติ นักเรียนท่องกฎ คำปฏิญาณร่วมกัน กิจกรรมชื่นชมคนดี และกรณีตัวอย่างด้านการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ตามข่าวรายวัน พัฒนาเกี่ยวกับ ชื่อสัตย์ เสียสละ อดทน กตัญญูพ่อแม่ ครู อาจารย์ มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักเคารพผู้ใหญ่

4.2 พบพระพบธรรม หมายถึง การจัดให้พระสงฆ์มาเป็นวิทยากร สอนคุณธรรม จริยธรรม ให้กับนักเรียน โดยเบื้องต้น จัดให้พระสงฆ์ที่รับผิดชอบโรงเรียนในเขตพื้นที่บริการมาสอนคุณธรรม จริยธรรม ในช่วงมอบธรรมคุณธรรม ช่วงบ่ายวันศุกร์ พัฒนาเกี่ยวกับ ชื่อสัตย์ เสียสละ อดทน กตัญญูพ่อแม่ ครู อาจารย์ มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักเคารพผู้ใหญ่

4.3 กิจกรรมยิ้มไหว้ทักทาย หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ฝึกการแสดงความเคารพ ยิ้ม ไหว้ ทักทาย ผู้อื่น โดยเบื้องต้นให้นักเรียนรุ่นน้อง แสดงความเคารพรุ่นพี่ รุ่นพี่ให้เกียรติรุ่นน้อง นักเรียนแสดงความเคารพครู เพื่อให้นักเรียนรู้จักการยิ้มไหว้ทักทาย ครู ผู้ปกครอง และรุ่นพี่ หรือผู้ที่มาใช้บริการในโรงเรียนท่าสงครามวิทยา พัฒนาเกี่ยวกับ ผู้น้อยรู้จักเคารพผู้ใหญ่

4.4 กิจกรรมคนดี ศรีท่าสงคราม หมายถึง การจัดกิจกรรมยกย่องนักเรียนที่ปฏิบัติตนดี มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ของนักเรียนโรงเรียนท่าสงครามวิทยา พัฒนาเกี่ยวกับ ชื่อสัตย์ เสียสละ อดทน กตัญญูพ่อแม่ ครู อาจารย์ มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักเคารพผู้ใหญ่

4.5 โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนท่าสงครามวิทยา หมายถึง การจัดโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ในเบื้องต้น กิจกรรมค่าย 1 คืน 2 วัน เพื่ออบรมนักเรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม พัฒนาเกี่ยวกับ ชื่อสัตย์ เสียสละ อดทน กตัญญูพ่อแม่ ครู อาจารย์ มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักเคารพผู้ใหญ่

4.6 กิจกรรมบอกเตือน เพื่อนสอนกัน หมายถึง กิจกรรมที่นักเรียนโรงเรียนท่าสงครามวิทยา สามารถบอก ตักเตือน หรือให้คำแนะนำกันเมื่อนักเรียนพบเห็นคนที่ทำผิดกฎระเบียบของโรงเรียน เช่น การหนีเรียน การแต่งกายไม่ถูกระเบียบ เป็นต้น

5. ผลการพัฒนาค่านิยมหลักของนักเรียน หมายถึง ความก้าวหน้าที่เกิดจากการพัฒนากระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยพิจารณาผลจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยใช้การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสังเกต แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีพฤติกรรม คือ มีพฤติกรรมที่แสดงถึง ความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน กตัญญูพ่อแม่ ครู อาจารย์ มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยเคารพผู้ใหญ่

6. การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การวิจัยที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร คณะครู และผู้ปกครอง ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาค่านิยมหลักของนักเรียน ซึ่งใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

6.1 ขั้นการวางแผน (Planning) หมายถึง ขั้นการศึกษาสำรวจสภาพและปัญหาด้านค่านิยมหลักของนักเรียนโรงเรียนท่าสงครามวิทยา และร่วมกันวางแผนกำหนดวิธีการ แนวทางในการพัฒนาค่านิยมหลักของนักเรียน

6.2 ขั้นปฏิบัติการ (Action) หมายถึง ขั้นการดำเนินการพัฒนาค่านิยมหลักของนักเรียนตามแผนที่วางไว้ ได้แก่ การจัดกิจกรรมเช้าวันใหม่ กิจกรรมพบพระพบธรรม กิจกรรมยิ้มไหว้ทักทาย กิจกรรมคนดี ศรีท่าสงคราม จัดกิจกรรมโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

6.3 ขั้นสังเกตการณ์ (Observation) หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการใช้วิธีการดำเนินกิจกรรม ในการพัฒนาค่านิยมหลักของนักเรียน

6.4 ขั้นสะท้อนกลับ (Reflection) หมายถึง การรวบรวมข้อมูลจากการสังเกต สอบถาม สัมภาษณ์ ทั้งขณะปฏิบัติและภายหลังการปฏิบัติตามแผนร่วมกัน วิเคราะห์อบรม ปรีกษา วิพากษ์วิจารณ์ ตามกรอบวิธีการวิจัย ติดตามผลการดำเนินงาน สรุปและรายงานผลการพัฒนาค่านิยมหลักของนักเรียน โรงเรียนท่าสงครามวิทยา